Maa- ja metsätalousvaliokunta perjantaina 5.5.2023 / Kirjallinen asiantuntijalausunto

Aika	5.5.2023
Paikka	Kirjallinen lausunto

Suomen Kalankasvattajaliitto ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa:

Asia: E 183/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle kalatalous- ja vesiviljelysektorin energiasiirtymästä

SKL kannattaa maa- ja metsätalousministeriön esitystä Suomen kannaksi, mutta haluaa huomauttaa, että elinkeinolle pitää samaan aikaan tarjota kasvun mahdollisuuksia ensisijaisesti suurempien tuotantovolyymien kautta. Vesiviljelyn energiasiirtymä edellyttää investointeja uuteen teknologiaan ja tämä on yleensä mahdollista vain yritystoiminnan kasvun kautta. Mittavat investoinnit saman tuotantomäärän tuottamiseen heikentäisi merkittävästi elinkeinon kannattavuutta ja vähentäisi entisestään varsinkin pienempien yritysten jatkomahdollisuuksia.

Asia: E 184/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Tiedonanto, joka koskee EU:n toimintasuunnitelmaa: meriekosysteemien suojelu ja ennallistaminen kestävän ja sopeutumiskykyisen kalastuksen varmistamiseksi

SKL kannattaa pääosin maa- ja metsätalousministeriön esitystä Suomen kannaksi. Tiedonannossa sivutaan sekä EU-tason että kansallista biodiversiteettityötä ja komission asetusehdotusta ennallistamisesta ja jäsenmaiden sitoumuksia. Lisäksi tuodaan esille mm. EU:n sitoutuminen biologista monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin kuten 30 % tavoitteeseen merialueiden suojelusta. Suomen kannassa tulisi kuitenkin todeta, että suojelualueiden perustaminen ei saa johtaa elinkeinokalatalouden toimintaedellytyksiin heikentävästi suojelualueiden ulkopuolella eivätkä saa johtaa kansallisen huoltovarmuuden heikkenemiseen.

Asia: E 185/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Yhteinen kalastuspolitiikka tänään ja huomenna: Kalatalous- ja merisopimus kohti kestävää, tieteeseen perustuvaa, innovatiivista ja osallistavaa kalastuksenhoitoa

SKL kannattaa pääosin maa- ja metsätalousministeriön esitystä Suomen kannaksi ja arvioon siitä, että voimassa olevaa yhteisen kalastuspolitiikan perusasetusta ei ole tarpeen merkittävästi uudista. Sen sijaan olisi panostettava enemmän siihen, että kalastuselinkeinolla on mahdollista toimia kestävästi ja kannattavasti, sosioekonomiset näkökohdat huomioiden,

tuottaen kalaa kuluttajien tarpeisiin. Kalastuselinkeinon jatkuvuuden turvaamiseen ja kykyyn vastata kasvavaan kysyntään tulisi panostaa huomattavasti enemmän.

SKL suhtautuu varauksellisesti erityisen kalatalous- ja valtamerisopimuksen (Fisheries ja Oceans Pact) laatimiseen. Hallinnollisia rakenteita on jo riittävästi, ja uusia byrokratiaa lisääviä rakenteita ei tulisi perustaa, ellei samalla luovuta jostain olemassa olevasta.

Komissio katsoo, että YKP:n täysimääräiseen täytäntöönpanoon liittyy vielä useita haasteita. Nopeampaa ja merkittävämpää rakenteellista muutosta tarvitaan kalastuksen ja vesiviljelyn ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi. Tämä on tarpeen terveellisen meriympäristön palauttamiseksi ja elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi sekä alan kestokyvyn parantamiseksi, energiatehokkuuden lisäämiseksi ja hiilineutraaliuden edistämiseksi. Vesiviljelyn osalta komissio kehottaa jäsenvaltioita tukemaan innovaatioita ja hyviä käytäntöjä sekä alhaisen trofiatason tuotantoa, kuten simpukoiden ja levän viljelyä ja monen trofiatason vesiviljelyä (IMTA). SKL haluaa tässä yhteydessä korostaa, että vesiviljely on jo tällä hetkellä resurssitehokkain tapa tuottaa eläinperäistä valkuaista, jolloin ei ole suurta tarvetta vähentää ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Lisäksi simpukoiden ja levän tuottaminen Suomen olosuhteissa ei liene taloudellisesti realistista.

SKL:n mielestä Suomen kannassa tulisi nostaa esille merituuliteollisuuden voimakkaan laajentumisen mahdollisesti tarjoamat mahdollisuudet vesiviljelyelinkeinolle uusien kasvatuspaikkojen muodossa.

Asia: E 186/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU) No 1379/2013 täytäntöönpanosta liittyen EU:n kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinajärjestelyyn

Suomessa ei tällä hetkellä ole kalastusalan tuottajaorganisaatiota. Tuottajaorganisaation perustamista on muutamaan otteeseen yritetty Suomessa, viimeksi 2000-luvun alkupuolella. Alan erittäin nopea rakennemuutos ja tuotannon keskittyminen on kuitenkin pitkälti ajanut samaa asiaa ja tuottajien neuvotteluvoima on sitä kautta parantunut. Tämän tilanteen muuttuminen ei ole tällä hetkellä näköpiirissä, vaan tuotannon keskittyminen tulee jatkumaan.

SKL suhtautuu osittain varauksella uusien kestävyyskriteerien luomiseen vesiviljelyalle. Kaupallisia kestävyysjärjestelmiä on jo toiminnassa ja käytössä, muun muassa Aquaculture Stewardship Council:n hyväksymä standardi (ASC). Uusien rinnakkaisten standardien luominen saattaa lähinnä aiheuttaa hämmennystä kuluttajien keskuudessa ja kasvattaa tuotannon hallinnollisia kustannuksia. SKL toteaa kuitenkin sen, että samalla olisi tarvetta luoda järjestelmää jolla EU:ssa tapahtuva vesiviljely voitaisiin selkeämmin erottaa kolmansista maista tulevista tuotteista. Kestävyyskriteerien luomisessa olisi myös varmistettava, että kriteereissä huomioitaisiin tasapuolisesti kestävyyden kaikkia ulottuvuuksia sekä mm. maantieteellisiä ja teknologisia eroja eri tuotantomuotojen ja tuotteiden välillä.

SKL suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti kuluttajainformaation parantamiseen. Samassa yhteydessä olisi kuitenkin tärkeä varmistaa, että kuluttajainformaatioon liittyvät vaatimukset koskisivat kaikkia EU:n markkinoille tulevia tuotteita ja ostopaikkoja, mukaan lukien ravintolat ja julkiset ruokapalvelut vähittäiskaupan lisäksi.

Liitto kannattaa edellä mainituin tarkennuksin, maa- ja metsätalousministeriön esitystä Suomen kannaksi.

Suomen Kalankasvattajaliitto ry

Johan Åberg,
hallituksen puheenjohtaja